

Tiền tệ thời Việt Nam Cộng hòa

Sau Hiệp định Genève năm 1954, Ngân hàng Đông Dương và Viện phát hành liên kết các nước Việt - Miên - Lào bị khai tử. Đồng bạc Đông Dương đình chỉ phát hành và được thay thế bằng đồng bạc Việt Nam lưu hành tại Việt Nam.

Tại miền Nam, chính quyền Sài Gòn ban hành Dự 48 thành lập Ngân hàng Quốc gia

Việt Nam, bắt đầu hoạt động từ ngày 1-1-1955. Tuy nhiên, đến tháng 10-1955, đồng tiền riêng của chính quyền Sài Gòn mới thoát khỏi ảnh hưởng của đồng franc.

Giấy bạc Sài Gòn phải đảm bảo được số chuẩn kim bằng 33% tổng số tiền đang lưu hành. Tiền tệ của chính quyền Sài Gòn được Hoa Kỳ hỗ trợ và lệ thuộc ngày càng sâu vào

*Giấy bạc tờ 10 đồng phát hành dưới thời chính quyền Sài Gòn cũ.
Bộ sưu tập của Nguyễn Thanh Châu*

*Giấy bạc tờ 2 đồng phát hành dưới thời chính quyền Sài Gòn cũ.
Bộ sưu tập của Nguyễn Thanh Châu*

đồng đô la Mỹ.

Đơn vị tiền tệ của chính quyền Sài Gòn được gọi là “đồng bạc”, ký hiệu là chữ S có 2 gạch dọc. Đồng bạc Việt Nam Cộng hòa đều in chữ Việt, hình ảnh, đất nước và con người Việt Nam, có một số đơn vị tiền nhỏ được đúc bằng nhôm hoặc hợp kim đồng thau kẽm. Các đồng bạc bằng giấy được in ấn tại Hoa Kỳ gồm các đơn vị 1 - 2 - 5 - 10 - 20 - 50 - 100 - 200 - 500 đồng.

Do gánh nặng chiến tranh, do chính trị lệ thuộc vào Hoa Kỳ đã kìm hãm kinh tế phát triển làm cho ngân sách quốc gia không được đảm bảo; lạm phát tiền tệ tăng cao làm cho đồng bạc Sài Gòn mất giá, giá cả tăng cao. Các nhà buôn tiền, các nhà kinh doanh lợi dụng hoặc gửi tiền ra nước ngoài làm dự trữ ngoại tệ trong nước giảm thấp, hoặc lợi dụng tiền trợ cấp chênh lệch giá để đục khoét tham nhũng làm cho thị trường tiền tệ rối loạn.

Năm 1973, Mỹ rút quân khỏi Việt Nam, viện trợ của Việt Nam Cộng hòa bị cắt giảm, kinh tế miền Nam lâm vào khủng hoảng. Lạm phát gia tăng nhanh chóng khiến nền kinh tế thêm suy sụp. Tình trạng lạm phát trên kéo dài cho đến tháng 4-1975.

Ngày 9-5-1975, Trung ương Cục ra Chỉ thị 03.CT/75 cho phép nhân dân vẫn được sử dụng các loại tiền của chế độ Sài Gòn cũ để tạm thời bảo đảm sinh hoạt bình thường. Ngày 21-9-1975, Ngân hàng Quốc gia Việt Nam phát hành các loại tiền “Ngân hàng Việt Nam”, đồng thời tổ chức kê khai và thu đổi tiền của Chính quyền Sài Gòn cũ: từ Đà Nẵng vào Nam cứ 1 đồng tiền cách mạng thu đổi 500đ tiền Sài Gòn cũ...■

(Trích Các loại đồng tiền do Ngân hàng Đông Dương phát hành trong sách Tiền Việt Nam xưa & nay của Trường Đại học Ngân hàng, tr.115)

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Trường Đại học Ngân hàng (2006), *Tiền Việt Nam xưa & nay*, Nxb. Thống Kê, TP. HCM.
2. Nguyễn Anh Huy, “Tiền tệ lưu hành tại Việt Nam qua những biến động lịch sử thế kỷ XX”. Nguồn: [Http://www.danangtimes.vn/Portals/0/Docs/171310425-57_Tien%20te%20luu%20hanh%20tai%20Viet%20Nam%20qua%20nhung%20bien%20dong%20lich%20su%20the%20ky%20XX.pdf](http://www.danangtimes.vn/Portals/0/Docs/171310425-57_Tien%20te%20luu%20hanh%20tai%20Viet%20Nam%20qua%20nhung%20bien%20dong%20lich%20su%20the%20ky%20XX.pdf).

Mấy suy nghĩ và cảm nhận về bộ tiền Polymer

Trần Tiến

Nhanh quá! Đã mười bảy năm rồi, kể từ ngày 17 tháng 12 năm 2003, ngày Ngân hàng Nhà nước (NHNN) phát hành hai mệnh giá tiền Polymer đầu tiên 500 nghìn và 50 nghìn vào lưu thông, mở đầu cho chương trình thay thế toàn bộ bộ tiền cũ phát hành năm 1985, nay hồi tưởng lại như mọi việc đang diễn ra ngày hôm qua.

Bộ tiền được phát hành theo phương thức cuốn chiếu, cho đến ngày 30 tháng 8 năm 2006, những đồng tiền cuối cùng được phát hành là hai đồng 200 nghìn và 10 nghìn, để án bộ tiền mới coi như đã hoàn thành với sáu mệnh giá

10 nghìn, 20 nghìn, 50 nghìn, 100 nghìn, 200 nghìn và 500 nghìn.

Kể từ nay những đồng tiền Polymer sẽ thay thế bộ tiền cotton phát hành năm 1985, mặc dù những đồng tiền này vẫn còn lưu hành song song với bộ tiền mới một thời gian nữa.

Thời gian đầu người dân đón nhận những đồng tiền mới rất hồ hởi, nhiều lời khen cho phong cách thiết kế hiện đại, chân dung Bác Hồ rất đẹp, chất liệu giấy Polymer cũng làm cho mọi người thích thú tò mò. Tuy nhiên một thời gian sau đó nhất là khi xuất hiện tiền giả thì nhiều sự nghi ngờ nổi lên, những đồng tiền Polymer được đem soi

rất kỹ để tìm những khiếm khuyết trở thành phong trào khá nguy hiểm, đặc biệt một vài cán bộ trong ngành Ngân hàng còn đứng ra tố cáo “tiền Polymer không đạt tiêu chuẩn kỹ thuật”, các phương tiện thông tin đại chúng cập nhật hàng ngày làm nhiều người hoang mang.

Kể ra những nghi ngờ của mọi người lúc này cũng có thể thông cảm được vì trên thế giới đã có mấy nước dùng hoàn toàn tiền Polymer đầu, phần lớn họ đều dùng một vài mệnh giá nhỏ để thử nghiệm, nghe ngóng. Việt Nam chỉ là nước thứ tư áp dụng toàn bộ tiền Polymer cho hệ thống (Xem tiếp trang 62)